

รายงานการวิจัย

การบริหารงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลเมืองเปลือย

อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด

The Budget Management of Muang Pluey Subdistrict Administrative

Organization, Srisomdet District, Roi Et Province

โยธิน สีสันต์¹

พัฒนศิลป์ สำเร็จรัมย์²

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบการบริหารงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลเมืองเปลือยขององค์การบริหารส่วนตำบลเมืองเปลือย อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ และระดับการศึกษา ประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือ บุคลากรที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลเมืองเปลือย จำนวน 50 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาเป็นแบบสอบถามมีลักษณะแบบมาตราส่วนประมาณค่า วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที (t-test) และการทดสอบค่าเอฟ (F-test) และเมื่อพบความแตกต่างจึงทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยวิธีการของเชฟเฟ้ (Scheffe)

ผลการศึกษาพบว่า

1. บุคลากรที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับงบประมาณเกี่ยวกับการบริหารงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลเมืองเปลือย อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมและทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการอนุมัติงบประมาณ ด้านการควบคุมงบประมาณ ด้านการจัดทำงบประมาณ และด้านการบริหารงบประมาณ ตามลำดับ

2. บุคลากรที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับงบประมาณที่มีเพศและระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลเมืองเปลือย อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด ไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ : การบริหารงบประมาณ, องค์การบริหารส่วนตำบลเมืองเปลือย, จังหวัดร้อยเอ็ด

¹ นักศึกษาหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต วิทยาลัยนครราชสีมา

² (ผู้ช่วยศาสตราจารย์), อาจารย์ที่ปรึกษา สาขารัฐประศาสนศาสตร์ วิทยาลัยนครราชสีมา

ABSTRACT

The purposes of this study were to study and compare the budget management of Muang Pluey Subdistrict Administrative Organization, Srisomdet district, Roi Et province classified by personal factors such as gender and education level. The population of the study consisted of 50 personnel working on the budget of Muang Pluey Subdistrict Administrative Organization. The questionnaire with rating scale was used as a tool. The data were analyzed by using percentage, mean, standard deviation, t-test, F-test (One way ANOVA), and least significant difference by Scheffe's method.

The results of the study revealed that:

1. The personnel's opinion working on the budget of Muang Pluey Subdistrict Administrative Organization was at high level both overall and all aspects, ranked by descending; budget approval, budget control, budgeting and budget management respectively.

2. The opinion on budget management of Muang Pluey Subdistrict Administrative Organization of personnel with different gender and education level, working on the budget was not different.

Keywords: The Budget Management, Muang Pluey Subdistrict Administrative Organization, Roi Et Province

บทนำ

ในบรรดาทรัพยากรทางการบริหารที่ประกอบด้วย ทรัพยากรมนุษย์ งบประมาณ เครื่องมือ อุปกรณ์ และวิธีการบริหารจัดการนั้น การงบประมาณเป็นเครื่องมือสำคัญในการบริหารองค์การหรือกิจการต่างๆ โดยงบประมาณจะมีส่วนเกี่ยวข้องหรือเชื่อมโยงทั้งในเรื่องการวางแผน การประสานงาน และการควบคุมการดำเนินงาน

ประโยชน์ของการงบประมาณในการวางแผนดำเนินกิจการ ที่สำคัญอันดับแรก คือการกำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายของการดำเนินการว่าจะมุ่งไปในทิศทางใด ต้องการให้บรรลุวัตถุประสงค์เช่นใดหรือเป้าหมายใด ในระยะเวลาใด การกำหนดวัตถุประสงค์ และเป้าหมายดังกล่าวโดยระบุไว้เป็นลายลักษณ์อักษรในแผนงานงบประมาณ ซึ่งมีผลดีคือทำให้บุคคลทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องได้ทราบโดยทั่วกันว่าเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ขององค์การจะไปในทิศทางใด ซึ่งจะส่งผลให้หน่วยงานต่างๆ ที่เป็นองค์ประกอบขององค์การมีเป้าหมายร่วมกัน มีการประสานงานกันด้วยดี ตลอดจนเป็นการจัดสรร หรือจัดเตรียมทรัพยากรไว้ล่วงหน้าไม่ว่าจะเป็นในเรื่องทุน บุคลากร และปัจจัยอื่นๆ การงบประมาณจึงเป็นเครื่องมือสำคัญในการวางแผนของฝ่ายบริหาร เพราะในการจัดทำ แผนงานงบประมาณ ฝ่ายบริหารจะต้องมีการกำหนดวัตถุประสงค์ขององค์การว่าจะมุ่งไปทางใด องค์การจึงต้องจัดสรรงบประมาณเพื่อสนับสนุนกิจการต่างๆ ให้

สามารถดำเนินตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ (เกริกเกียรติ พิพัฒน์เสรีธรรม, 2543 : 405)

ประโยชน์ของงบประมาณในการประสานงาน กล่าวคือ เมื่อได้กำหนดวัตถุประสงค์เป้าหมายและเป้าหมายของการดำเนินงานเพื่อให้บรรลุเป้าหมายแล้ว จะต้องมีการวางแผนการดำเนินงานและแผนงบประมาณโดยละเอียด โดยองค์การจะนำแผนของหน่วยงานทุกหน่วยงานที่เป็นองค์ประกอบมาพิจารณาตลอดจนมีการปรับปรุงร่วมกัน เพื่อให้แผนของหน่วยงานที่เป็นองค์ประกอบเป็นไปตามนโยบายขององค์การ การวางแผนงบประมาณเป็นการเปิดโอกาสให้มีการสำรวจ ประสานงานระหว่างหน่วยงานต่างๆ ตั้งแต่เริ่มแรกในการวางแผน หากมีข้อติดขัดในหน่วยงานใดจะต้องได้รับการวินิจฉัยตั้งแต่ในขั้นต้น แผนงบประมาณที่ผ่านการอนุมัติในขั้นสุดท้ายจึงเป็นแผนที่ทำให้วางใจได้ หากสถานการณ์เป็นไปตามที่คาดคะเน หน่วยงานจะสามารถดำเนินการไปได้อย่างสอดคล้องกันและควรจะได้ผลดังที่แสดงไว้ในแผนงบประมาณ การที่ได้มีโอกาสนำแผนงานของแต่ละส่วนงานมาวินิจฉัยร่วมกัน เพื่อให้การดำเนินงานของส่วนงานต่างๆ สอดคล้องกันนั้นช่วยในการประสานงานระหว่างหัวหน้าหน่วยงานต่าง ๆ เป็นไปด้วยดียิ่งขึ้น เพราะทำให้มีโอกาสได้ทราบถึงการดำเนินงานในส่วนงานอื่นขององค์การ และจะทำให้มีความเข้าใจดียิ่งขึ้นที่ว่าแต่ละส่วนงานเป็นองค์ประกอบที่สำคัญ ทุกส่วนงานจะต้องดำเนินไปให้บรรลุเป้าหมายเดียวกัน ดังนั้นการที่หัวหน้าหน่วยงานได้มีส่วนร่วม

ในการเสนอแผนงานของตน การที่ได้ทราบถึงแผนการดำเนินงานของหน่วยงานอื่น อันมีผลกระทบต่อกิจการที่เป็นส่วนรวม จะช่วยให้การประสานงานระหว่างในระดับบริหารขององค์การเป็นไปได้อย่างดียิ่งขึ้น แผนงบประมาณขององค์การที่ได้รับอนุมัติให้เป็นแผนการดำเนินงานขององค์การ การทำแผนงบประมาณเป็นการจัดทำขึ้นตามข้อสมมติฐานเกี่ยวกับสถานะแวดล้อมที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในภายหน้า หากสถานะแวดล้อมเปลี่ยนแปลงไปจนทำให้ต้องมีการปรับเปลี่ยนแผนงานงบประมาณ การปรับเปลี่ยนแผนงานงบประมาณของหน่วยงานหนึ่งอาจจะมีผลกระทบต่องานของอีกหน่วยงานหนึ่งด้วย

ประโยชน์ของการงบประมาณในการควบคุมการดำเนินงาน นอกจากประโยชน์ที่จะได้รับจากการงบประมาณในการวางแผนล่วงหน้าและการประสานงานระหว่างหน่วยงานต่างๆ แล้ว ฝ่ายบริหารยังสามารถใช้แผนงบประมาณเป็นเครื่องมือติดตามควบคุมการปฏิบัติงานของหน่วยงานต่างๆ ว่า เป็นไปตามแผนหรือไม่ มีสาเหตุเนื่องมาจากอะไร การควบคุมติดตามผลการปฏิบัติงานของหน่วยงานต่างๆ โดยการเปรียบเทียบผลการปฏิบัติงานจริงกับแผนงานที่กำหนดไว้ในงบประมาณ จะทำให้การประเมินผลการปฏิบัติงาน จะทำให้ทราบว่างานกำลังดำเนินไปตามเป้าหมายหรือไม่ หากไม่เป็นไปตามเป้าหมายเป็นเพราะเหตุใด จะดำเนินการแก้ไขอย่างไร การที่การปฏิบัติงานของหน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่งไม่เป็นไปตามเป้าหมายอาจมีผลกระทบต่อการทำงาน

ของอีกหน่วยงานหนึ่งได้ การควบคุม และติดตามดังกล่าวยังมีประโยชน์ต่อฝ่ายบริหารในการประหยัดเวลาในการบริหาร กล่าวคือจากการเปรียบเทียบผลการปฏิบัติงานจริงกับแผนงบประมาณ รายการที่ไม่แสดงถึงความแตกต่าง ฝ่ายบริหารจะได้ไม่ต้องสนใจในรายการดังกล่าวเพราะแสดงว่ากำลังดำเนินการไปตามแผน สำหรับรายการที่แสดงให้เห็นถึงความแตกต่างฝ่ายบริหารจะได้หาทางปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้การดำเนินการเป็นไปตามแผน การติดตามการประเมินผลการปฏิบัติงาน โดยใช้ระบบการงบประมาณเป็นเครื่องมือจึงช่วยให้การปฏิบัติหน้าที่ของฝ่ายบริหารดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

จากประโยชน์ของการงบประมาณที่ความสำคัญในการบริหารองค์การดังกล่าวข้างต้น องค์การทุกองค์การจึงให้ความสำคัญกับกระบวนการงบประมาณ อันได้แก่การจัดทำงบประมาณหรือการจัดเตรียมงบประมาณ การอนุมัติงบประมาณ การบริหารงบประมาณ และการควบคุมงบประมาณ (เกริกเกียรติ พิพัฒน์เสรีธรรม, 2543 : 415)

การพัฒนาท้องถิ่นให้เจริญก้าวหน้า นั้น อาจกล่าวได้ว่า “เงินงบประมาณ” เป็นปัจจัยสำคัญ เพราะหากท้องถิ่นมีรายได้น้อย การพัฒนาย่อมไม่ก้าวหน้า ดังนั้นท้องถิ่นจะต้องพยายามพัฒนา จัดหาและจัดเก็บรายได้ให้มากยิ่งขึ้นเพื่อใช้เป็นค่าใช้จ่ายในการพัฒนาท้องถิ่นด้านต่าง ๆ ที่มีอยู่มากมาย มิใช่จะรอขอรับการสนับสนุนเงินอุดหนุนจากรัฐบาลฝ่ายเดียวเนื่องจากสภาพปัจจุบัน

ท้องถิ่นแต่ละแห่งมีงบประมาณของตัวเองแทบไม่พอรายจ่าย และโดยเฉพาะมักจะเป็นการใช้จ่ายเกี่ยวกับรายจ่ายประจำ เช่น เงินเดือน ค่าจ้างประจำ ค่าตอบแทน วัสดุ และวัสดุ ฯลฯ มากกว่ารายจ่ายเพื่อการลงทุนที่เป็นสิ่งก่อสร้างหรือที่ดิน จึงมีความสำคัญอย่างยิ่งสำหรับคณะผู้บริหารและพนักงานเจ้าหน้าที่ของท้องถิ่นจะต้องทำความเข้าใจเพื่อการใช้จ่ายเงินงบประมาณอยู่ในขอบเขตของกฎหมายและอำนาจหน้าที่ ตลอดจนเป็นไป อย่างประหยัดมีประสิทธิภาพสูงสุด สมกับนโยบายของรัฐบาลและกระทรวงมหาดไทยที่จัดตั้งท้องถิ่นขึ้นมา เพราะหากการบริหารงบประมาณไม่เป็นไปตามระเบียบหรือมีการทุจริตเกิดขึ้นแล้ว ย่อมจะส่งผลเสียหายแก่ท้องถิ่นและประชาชนส่วนรวมและจะมีผลกระทบโดยตรงต่อผู้บริหาร ตลอดจนพนักงานเจ้าหน้าที่ของท้องถิ่นอีกด้วย

จากเหตุผลและความสำคัญดังกล่าวข้างต้น ผู้ศึกษาจึงสนใจศึกษาการบริหารงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลเมืองเปลือย อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด ซึ่งผลการศึกษาในครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ในการพัฒนา ปรับปรุงการบริหารงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลเมืองเปลือย อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด ต่อไป

วัตถุประสงค์การศึกษา

1. เพื่อศึกษาการบริหารงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลเมืองเปลือย อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด

2. เพื่อเปรียบเทียบการบริหารงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลเมืองเปลือย อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

สมมติฐานของการศึกษา

1. บุคลากรที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับงบประมาณ ที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลเมืองเปลือย อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ดแตกต่างกัน

2. บุคลากรที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับงบประมาณ ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลเมืองเปลือย อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด แตกต่างกัน

ขอบเขตของการศึกษา

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา การศึกษาในครั้งนี้ กำหนดขอบเขตในการศึกษา คือ ศึกษาการบริหารงบประมาณตามกระบวนการงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลเมืองเปลือย อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด ได้แก่ การจัดทำงบประมาณ การอนุมัติงบประมาณ การบริหารงบประมาณ และการควบคุมงบประมาณ (เกริกเกียรติ พิพัฒน์เสรีธรรม, 2543 : 415)

2. ขอบเขตด้านประชากรที่ศึกษา คือ บุคลากรที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับงบประมาณ ได้แก่ ผู้บริหาร สำนักปลัด ส่วนการคลัง ส่วนโยธา ส่วนการศึกษา ศาสนา และ

วัฒนธรรม และสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลเมืองเปลือย จำนวน 50 คน

3. ขอบเขตด้านพื้นที่ คือ องค์การบริหารส่วนตำบลเมืองเปลือย อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด

4. ขอบเขตด้านตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

1) ตัวแปรอิสระ (Independent Variables) คือ ปัจจัยส่วนบุคคลของบุคลากรที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับงบประมาณ ได้แก่ เพศ และระดับการศึกษา

2) ตัวแปรตาม (Dependent Variables) คือ การบริหารงบประมาณตามกระบวนการงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลเมืองเปลือย อำเภอศรีสมเด็จ ได้แก่ การจัดทำงบประมาณ การอนุมัติงบประมาณ การบริหารงบประมาณ และการควบคุมงบประมาณ

5. ขอบเขตด้านระยะเวลา

การศึกษาครั้งนี้ผู้ศึกษาเก็บข้อมูลระหว่างวันที่ 10 มกราคม-31 มีนาคม 2558

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ศึกษา คือ บุคลากรที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับงบประมาณ ได้แก่ ผู้บริหาร สำนักปลัด ส่วนการคลัง ส่วนโยธา ส่วนการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม และสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลเมืองเปลือย อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด จำนวน 50 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถามที่ผู้ศึกษาสร้างขึ้น เพื่อสอบถามความคิดเห็นของบุคลากรที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับงบประมาณเกี่ยวกับการบริหารงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลเมืองเปลือย อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด จำนวน 1 ฉบับ แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สอบถามปัจจัยส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 สอบถามความคิดเห็นของบุคลากรที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับงบประมาณเกี่ยวกับการบริหารงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลเมืองเปลือย อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด

โดยแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามวิธีของลิเคอร์ท (Likert)

การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

การสร้างเครื่องมือเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษา ผู้ศึกษาได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวกับการบริหารงบประมาณ

2. การสร้างแบบสอบถามเพื่อการเก็บข้อมูล แบ่งออกเป็น 2 ตอน โดยพิจารณาเนื้อหาให้ครอบคลุมกับความมุ่งหมาย และสมมติฐานการศึกษา

3. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นตามกรอบแนวคิดที่กำหนด อาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อพิจารณาแก้ภาษา เนื้อหา ความครบถ้วนถูกต้อง และครอบคลุมเนื้อหาและเพื่อให้เกิดความเข้าใจของผู้ตอบแบบสอบถาม สามารถวัดได้ตรงตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการวัด แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขตามที่อาจารย์ที่ปรึกษาแนะนำ

4. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปทดสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) จากผู้เชี่ยวชาญ 2 ท่าน พิจารณาตรวจสอบและขอคำแนะนำในการแก้ไขปรับปรุง เพื่อให้อ่านแล้วเข้าใจง่ายตรงตามความมุ่งหมายของการศึกษา

5. นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try-Out) กับบุคลากรที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับงบประมาณในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลพระเจ้า อำเภอเชียงขวัญ จังหวัดร้อยเอ็ด ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 40 คน

6. นำแบบสอบถามที่นำไปทดลองใช้ (Try-Out) มาหาค่าอำนาจจำแนก เป็นรายข้อในแต่ละด้านโดยวิธี Item-total Correlation และทดสอบด้วยสหสัมพันธ์อย่างง่ายของเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation) เพื่อทดสอบนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

7. นำแบบสอบถามที่ผ่านเกณฑ์ความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability) โดยวิธีสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีการของครอนบาค (Cronbach)

8. จัดทำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์เพื่อนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากประชากร

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การรวบรวมข้อมูลในการศึกษา ผู้ศึกษาดำเนินการตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. ขอนหนังสือจากวิทยาลัย เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษาเสนอต่อนายกองค์การบริหารส่วนตำบลเมืองเปลือย อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด

2. ผู้ศึกษาเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษาด้วยตนเอง และได้ติดตามเก็บแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง

3. ผู้ศึกษาตรวจสอบความครบถ้วนสมบูรณ์การตอบแบบสอบถาม เพื่อนำไปวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้ศึกษาได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป โดยทำการวิเคราะห์ตามลำดับขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถาม โดยการหาค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

2. วิเคราะห์ความคิดเห็นของบุคลากรที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับงบประมาณเกี่ยวกับการบริหารงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลเมืองเปลือย อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด โดยหาค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วนำไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ค่าเฉลี่ยและแปลความหมาย (บุญชม ศรีสะอาด, 2543 : 100)

3. วิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นของบุคลากรที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับงบประมาณเกี่ยวกับการบริหารงบประมาณขององค์การ

บริหารส่วนตำบลเมืองเปลือย อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ใช้ค่า F-test (One way ANOVA) t-test

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพของแบบสอบถาม

1) ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยามศัพท์เฉพาะ (IOC : Index of Item Objective Congruence)

2) ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach)

2. สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

3. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐานเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชากร จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ใช้ค่า F-test (One way ANOVA) t-test แบบ Independent Samples และทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ โดยวิธีการของเชฟเฟ้ (Scheffe')

สรุปผลการศึกษา

การศึกษากาการบริหารงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลเมืองเปลือย อำเภอศรีสมเด็จจังหวัดร้อยเอ็ด สรุปผลการศึกษาดังนี้

1. บุคลากรที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลเมืองเปลือย อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 31 คน (ร้อยละ 62.00) รองลงมาเป็นเพศหญิง จำนวน 19 คน (ร้อยละ 38.00) ส่วนใหญ่มีการศึกษาสูงกว่ามัธยมศึกษา จำนวน 23 คน (ร้อยละ 46.00) รองลงมามีการศึกษาระดับมัธยมศึกษา จำนวน 15 คน (ร้อยละ 30.00) และมีการศึกษาระดับประถมศึกษา จำนวน 12 คน (ร้อยละ 24.00)

2. ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของบุคลากรที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับงบประมาณเกี่ยวกับการบริหารงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลเมืองเปลือย อำเภอศรีสมเด็จจังหวัดร้อยเอ็ดโดยรวมและทุกด้านอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.21$) โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการอนุมัติงบประมาณ ($\bar{x} = 4.36$) ด้านการควบคุมงบประมาณ ($\bar{x} = 4.26$) ด้านการจัดทำงบประมาณ ($\bar{x} = 4.21$) และด้านการบริหารงบประมาณ ($\bar{x} = 4.01$) ตามลำดับเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ปรากฏผลดังนี้

1) ด้านการจัดทำงบประมาณ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.21$) โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับ ดังนี้ บุคลากรในองค์การบริหารส่วนตำบลเมืองเปลือยมีส่วนร่วมในการจัดทำงบประมาณ ($\bar{x} = 4.49$) รองลงมา ส่วนงานที่รับผิดชอบเกี่ยวกับงบประมาณได้จัดให้มีการอบรมเกี่ยวกับงบประมาณ ($\bar{x} = 4.48$) และ

การจัดทำงบประมาณมีการกำหนดตัวชี้วัดชัดเจน ($\bar{x} = 4.41$)

2) ด้านการอนุมัติงบประมาณ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.36$) โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับ ดังนี้ องค์การบริหารส่วนตำบลเมืองเปลือยกำหนดให้มีคณะกรรมการพิจารณางบประมาณ ($\bar{x} = 4.50$) รองลงมา องค์การบริหารส่วนตำบลเมืองเปลือยกำหนดให้มีระยะเวลาและขั้นตอนการพิจารณาทบทวนงบประมาณไว้ชัดเจน ($\bar{x} = 4.49$) และองค์การบริหารส่วนตำบลเมืองเปลือยกำหนดให้มีระยะเวลาและขั้นตอนการพิจารณาทบทวนงบประมาณไว้ชัดเจน ($\bar{x} = 4.05$)

3) ด้านการบริหารงบประมาณ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.01$) โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับ ดังนี้ ไม่มีงบประมาณที่ไม่ได้ใช้ตามแผนที่กำหนดไว้ ($\bar{x} = 4.47$) รองลงมาการเบิกจ่ายงบประมาณเป็นไปตามระยะเวลาที่กำหนด ($\bar{x} = 4.28$) และผลการปฏิบัติงานและการใช้จ่ายงบประมาณเป็นไปตามแผนที่กำหนดไว้ ($\bar{x} = 4.22$)

4) ด้านการควบคุมงบประมาณ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.26$) โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับ ดังนี้ ส่วนงานที่รับผิดชอบถูกตัดงบประมาณเมื่อไม่สามารถปฏิบัติงานได้ตามแผนที่กำหนด ($\bar{x} = 4.49$) รองลงมา มีการติดตาม ตรวจสอบผลการดำเนินงานตามแผนโครงการ อย่างเป็นระบบ ($\bar{x} = 4.38$) และ

ผลสำเร็จที่ได้จากการดำเนินงานตามแผนงานโครงการของส่วนงาน มีความคุ้มค่า ($\bar{X} = 4.29$)

3. บุคลากรที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับงบประมาณที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นว่าการบริหารงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลเมืองเปลือย อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด ไม่แตกต่างกัน

4. บุคลากรที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับงบประมาณ ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นว่าการบริหารงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลเมืองเปลือย อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผล

การศึกษาการบริหารงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลเมืองเปลือย อำเภอศรีสมเด็จจังหวัดร้อยเอ็ด ผู้ศึกษาอภิปรายผลการศึกษา ดังต่อไปนี้

1. บุคลากรที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับงบประมาณมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลเมืองเปลือย อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมและทุกด้านอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับการศึกษาของ ชวฤทธิ์ โยศรีคุณ (2552 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษากระบวนการงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ศึกษากรณีเทศบาลตำบลโคกกรวด อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการดำเนินงานตามกระบวนการงบประมาณของเทศบาลตำบลโคกกรวด อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา ผลการศึกษาพบว่า พนักงาน

ผู้ปฏิบัติงานเห็นว่าการปฏิบัติเกี่ยวกับกระบวนการงบประมาณของเทศบาลตำบลโคกกรวด อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา โดยรวมอยู่ในระดับมาก และจากผลการศึกษาในครั้งนี้เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าด้านที่มีการดำเนินการมากที่สุดคือด้านการอนุมัติงบประมาณ โดยเรื่องที่ยังคงการบริหารส่วนตำบลเมืองเปลือยในด้านนี้ ได้แก่องค์การบริหารส่วนตำบลเมืองเปลือย กำหนดให้มีคณะกรรมการพิจารณางบประมาณ องค์การบริหารส่วนตำบลเมืองเปลือยกำหนดระยะเวลาในการอนุมัติงบประมาณชัดเจน และองค์การบริหารส่วนตำบลเมืองเปลือยกำหนดให้มีระยะเวลาและขั้นตอนการพิจารณาทบทวนงบประมาณไว้ชัดเจน แสดงให้เห็นว่าองค์การบริหารส่วนตำบลเมืองเปลือยได้วางระบบเกี่ยวกับการบริหารงบประมาณไว้เป็นอย่างดี โดยเฉพาะการกำหนดให้มีองค์คณะพิจารณางบประมาณ ในรูปของคณะกรรมการ การกำหนดระยะเวลาในการพิจารณาทบทวนงบประมาณและอนุมัติงบประมาณไว้อย่างชัดเจน ซึ่งจะทำให้การบริหารงบประมาณบรรลุวัตถุประสงค์

ด้านการควบคุมงบประมาณ โดยเรื่องที่ยังคงการบริหารส่วนตำบลเมืองเปลือยดำเนินการในด้านนี้มากที่สุด ได้แก่ ในกรณีที่ส่วนงานที่รับผิดชอบถูกตัดงบประมาณเมื่อไม่สามารถปฏิบัติงานได้ตามแผนที่กำหนด แสดงให้เห็นว่าองค์การบริหารส่วนตำบลเมืองเปลือยได้มีมาตรการการกำกับดูแลให้ส่วนงานได้ดำเนินการเกี่ยวยื่นคำขอ

งบประมาณ การดำเนินงานให้มีความรอบคอบและให้มีการวางแผนงบประมาณ เพราะหากมีการวางแผนงบประมาณอย่างดีแล้วจะไม่มีการงบประมาณค้างจ่าย นอกจากนี้ยังได้ดำเนินการในเรื่องมีการตรวจสอบผลการดำเนินงาน ตามแผนโครงการ อย่างเป็นระบบ และผลสำเร็จที่ได้จากการดำเนินงานตามแผนงานโครงการ ของส่วนงานมีความคุ้มค่า ในด้านการจัดหางบประมาณ เรื่องที่องค์กรบริหารส่วนตำบลเมืองเปลือยดำเนินการในด้านนี้มากที่สุด ได้แก่ บุคลากรในองค์กรบริหารส่วนตำบลเมืองเปลือยมีส่วนร่วมในการจัดหางบประมาณ ส่วนงานที่รับผิดชอบเกี่ยวกับงบประมาณ ได้จัดให้มีการอบรมเกี่ยวกับงบประมาณ และการจัดทำงบประมาณมีการกำหนดตัวชี้วัดชัดเจน สอดคล้องกับการศึกษาของ เพ็ญแข สนิทวงศ์ ณ อยุธยา (2538 : 125) ที่กล่าวถึงประโยชน์ของการงบประมาณ ในการประสานงานว่า ส่วนงานต่างๆ จะต้องมีการวางแผนการดำเนินงานร่วมกัน โดยแผนของหน่วยงานเหล่านั้นเป็นไปตามนโยบายของหน่วยงาน หากไม่เป็นไปตามนโยบายของกิจการที่ได้กำหนดไว้หรือขัดแย้งซึ่งกันและกันจะต้องได้รับการพิจารณาวินิจฉัยเสียก่อน แผนงบประมาณที่จะนำมาใช้ภายในกิจการจะต้องเป็นแผนงานที่ไม่ขัดแย้งกับนโยบายของฝ่ายบริหาร นอกเสียจากจะได้รับการวินิจฉัยและอนุมัติแล้ว และจะต้องเป็นแผนที่การดำเนินงานของส่วนงานต่างๆ ไม่ขัดแย้งกัน

ด้านการบริหารงบประมาณ เรื่องที่องค์กรบริหารส่วนตำบลเมืองเปลือยดำเนินการในด้านนี้มากที่สุด ได้แก่ ไม่มีงบประมาณที่ไม่ได้ใช้ตามแผนที่กำหนดไว้ รองลงมา การเบิกจ่าย งบประมาณเป็นไปตามระยะเวลาที่กำหนด และผลการปฏิบัติงานและการใช้จ่ายงบประมาณเป็นไปตามแผนที่กำหนดไว้ แสดงให้เห็นว่าองค์กรบริหารส่วนตำบลเมืองเปลือย มีการบริหารงบประมาณอย่างมีประสิทธิภาพ

2. การเปรียบเทียบความคิดเห็นของบุคลากรที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับงบประมาณที่มีเพศและระดับการศึกษาต่างกัน เกี่ยวกับการบริหารงบประมาณขององค์กรบริหารส่วนตำบลเมืองเปลือย อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด พบว่าบุคลากรที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับงบประมาณมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน แสดงให้เห็นว่าปัจจัยส่วนบุคคลดังกล่าวไม่ส่งผลต่อความคิดเห็นของบุคลากรที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับงบประมาณต่อการบริหารงบประมาณขององค์กรบริหารส่วนตำบลเมืองเปลือย อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด แต่อย่างใด

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1. ด้านการจัดหางบประมาณ องค์กรบริหารส่วนตำบลเมืองเปลือย ควรกำหนดระยะเวลาในการจัดหางบประมาณไว้แน่นอน

2. ด้านการอนุมัติงบประมาณ องค์กรบริหารส่วนตำบลเมืองเปลือย

ควรกำหนดกระบวนการพิจารณาอนุมัติ
งบประมาณอย่างเป็นระบบ

3. ด้านการบริหารงบประมาณ
องค์การบริหารส่วนตำบลเมืองเปลือย ควร
ปรับปรุงขั้นตอนการเบิกจ่ายงบประมาณมี
ความคล่องตัวและชัดเจนมากยิ่งขึ้น

4. ด้านการควบคุมงบประมาณ
องค์การบริหารส่วนตำบลเมืองเปลือย ควร
จัดระบบการติดตามการใช้งบประมาณให้
มีความเหมาะสมยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะในการนำศึกษาครั้ง
ต่อไป

1. ควรศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการ
บริหารงบประมาณขององค์กรปกครองส่วน
ท้องถิ่น

1. ควรศึกษาปัญหา อุปสรรคการ
บริหารงบประมาณขององค์กรปกครอง
ส่วนท้องถิ่น

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงมหาดไทย. 2541. **ระเบียบว่าด้วยวิธีงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.
2541.**

เกริกเกียรติ พิพัฒน์เสรีธรรม. 2543. **การคลังว่าด้วยการจัดสรรและการกระจาย.** กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

บุญชม ศรีสะอาด. 2545. **การวิจัยเบื้องต้น.** พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.

เพ็ญแข สนิทวงศ์ ณ อยุธยา. 2538. **การงบประมาณ.** กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สมชัย ศรีสุทธิยากร. ม.ป.ป. **เอกสารประกอบการบรรยายวิชาวิธีการทางสถิติและระเบียบวิธีวิจัย
ทางรัฐประศาสนศาสตร์ หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัย
มหาสารคาม.** มหาสารคาม : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์. 2544. **การวิจัยทางสังคมศาสตร์.** กรุงเทพฯ : เลียงเชียง.

อนันต์ เกตุวงศ์. 2534. **หลักและเทคนิคการวางแผน.** กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.